

EL COL·LECCIONISME DE TEMÀTICA TERRASSENCA (51)

Guerra civil (1). Les col·lectivitats (1)

El col·leccionisme del tema de la guerra civil (1936-39) és un dels més estesos. Tots en coneixem un exemple, l'auge del col·leccionisme dels bitllets emesos pels ajuntaments catalans durant la guerra. I els bitllets municipals de la guerra no són un cas especial, llibres, fitxes, octavetes, insígnies, qualsevol objecte col·leccionable adquireix un sobrepreu pel sol fet de pertànyer a aquest període tan tràgic de la nostra història. Evidentment que aquest sobrepreu té una causa; són cada vegada més els col·leccionistes del tema de la guerra civil i han fet créixer la demanda, cosa que fa pressió a l'alça dels preus. A Terrassa també hi ha col·leccionistes guerra civil i fins i tot hi tenim dues de les grans col·leccions de llibres de la guerra –una d'elles propietat d'un regidor– i també hi tenim una de les millors col·leccions de bitllets de pobles catalans de la guerra, propietat d'un conegut soci del nostre Grup. Però com és norma de les nostres separates es limitarem a parlar només de les repercussions del tema tractat a la nostra ciutat. Creiem que aquestes són més interessants per als socis del nostre Grup i és on podem fer aportacions originals mentre que pel tractament global dels temes no solen faltar catàlegs i estudis de cada especialitat.

De la guerra civil tractarem avui de les col·lectivitzacions a Terrassa i més concretament de les col·lectivitats de rams d'indústria i oficis (paletes, fusters, barbers, etc). Fem primer però una mica d'introducció per situar-nos en el tema.

El 18 de juliol de 1936 bona part de l'exèrcit espanyol s'aixecà en armes contra la República. L'endemà mateix a Terrassa, que quedarà dins la zona lleial a la República, els partits d'esquerra i els sindicats fan una declaració contra la sublevació i proclamen la vaga general. Immediatament la legalitat republicana es veu desbordada, es viu un procés revolucionari i grups incontrolats persegueixen i assassinen gent de dretes o pel sol fet de ser burgesos o per tenir conviccions religioses. La por fa que molts empresaris fugin o s'amaguin deixant les empreses abandonades. Davant d'aquest buit de direcció, els treballadors s'incauten d'aquestes empreses, mentre sindicats i partits obrers creen el **Comitè d'indústria** per coordinar-les. El 14 d'octubre de 1936 es constitueix a Terrassa el nou Ajuntament d'**Unitat Popular**. El formaran 10 comissions, la primera d'Economia serà dirigida per la C.N.T. i s'ocuparà de les col·lectivitzacions. El 24 d'octubre el govern de la Generalitat promulga un Decret de Col·lectivitzacions signat pel conseller primer Josep Tarradellas que ve a estructurar i donar cobertura legal a aquest càdric procés de col·lectivitzacions. El decret estableix dues classes d'empreses, les col·lectivitzades i les privades. Les empreses de més de 100 treballadors i les que els patrons hagin estat declarats facciosos o hagin abandonat l'empresa seran obligatòriament col·lectivitzades. Les empreses de menys de 100 treballadors seran col·lectivitzades si es posen d'acord treballadors i propietaris i les que tenint entre 50 i 100 empleats ho acordin les tres quartes parts del treballadors. La direcció de les empreses col·lectivitzades recaurà en els **Consells d'Empresa** mentre que a les empreses privades es crearan els **Comitès Obrers de Control** per a "col·laborar" amb l'empresari i fiscalitzar-lo.

Les col·lectivitzacions a Terrassa però ja havien anat més enllà encara. A part les

col·lectivitzacions d'empreses s'havien format ja Col·lectivitats de rams de producció o d'oficis com la Col·lectivitat de Subministre de Materials de Construcció, la d'electricistes o la de forners que ja el 5 d'octubre emetia una circular on es notificava l'inici del funcionament col·lectivitzat del ram. Aquest procés col·lectivista afectava les petites empreses el que s'anomenava la petita burgesia i no va estar exempt de resistències i coaccions.

Les col·lectivitzacions i en especial les de les petites empreses agrícoles, industrials i de serveis van ser el gran tema de confrontació en la zona republicana entre els partidaris d'implantar un nou ordre social bàsicament els cenetistes que a Terrassa tenien una forta implantació i els representats de la petita burgesia, a Terrassa bàsicament l'Esquerra Republicana amb el suport de l'estratègia del PSUC que ajornava i en el fons rebutjava aquesta revolució. Deixem però l'anàlisi complexa d'aquest fenomen que s'escapa al nostre objectiu i referim-nos a les col·lectivitats formades a Terrassa.

1) La col·lectivitat de pintors s'anomena **Agrupament de Pintors CNT-UGT**. Es constituí a primers de novembre del 1936. S'instal·la al carrer Llúria, 8 i al carrer de la Riba, 2 (fusteria Capella). El 7 de desembre es concentra només al carrer de la Riba. Per l'Agrupament signaven Joan Corderas i l'interventor de la Generalitat S. Agustí.

AGRUPAMENT DE PINTORS
 U. G. T. Taller i Despatx: Riba, 2. Teléf. 1933 C. N. T.

2) La **Col·lectivitat d'electricistes UGT-CNT** (Ràdio, Llum, Calefacció, força i cotxes) es va constituir abans del Decret de Col·lectivitzacions i s'instal·la al carrer Pantà, 7 i Manuel Azaña (Rasa) 48. El director era Pere Cervelló i també signaven per la col·lectivitat Joan Casasayas, Miquel Ferrer i Miquel Marin.

U. G. T. - C. N. T.

COL·LECTIVITAT D'ELECTRICISTES

RADIO, LLUM, CALEFACCIÓ, FORÇA I COTXES
 Pantà, 7 i Manuel Azaña, 48 - Teléfon, 2197

3) La col·lectivitat de sastres amb el títol de **Taller Confederal de Sastreria n° 1 CNT-AIT** s'instal·la al carrer de les Milícies Catalanes (Sant Pere), 36 on actualment hi ha l'escola Cultura Pràctica i que llavors l'ocupava des del 1931 l'Escola Coral. L'Acció, diari de l'E.R.C. de 9 de juliol de 1937 denunciava que el local s'hauria de tornar a l'Escola Coral ja que la col·lectivitat l'havia ocupat indegudament.

Taller Confederal de Sastreria n.º 1

Milícies Catalanes, 36 - Teléfon, 2476

Terrassa ___ de ___ de 193...

En _____ DEU:

En el butlletí del més següent tractarem de les altres col·lectivitats que es formaren a Terrassa.

Rafael Comas.